

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2011/2008(INI)

23.9.2011

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: väliskomisjon

ELi Kesk-Aasiat käsitleva strateegia rakendamine
(2011/2008(INI))

Arvamuse koostaja: Norbert Neuser

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi Kesk-Aasiat käsitlev strateegia määratleb seitse prioriteeti, kuid näeb ette ainult väheste vahendite kasutamist; märgib sellega seoses, et ELi abifondid on liiga piiratud, et võimaldada ELil mõjutada kõiki poliitikavaldkondi; soovib tungivalt ELil välja töötada ühine visioon ning oma prioriteete paremini määratleda ja väljendada; märgib, et arengukoostöö Kesk-Aasia riikidega kannab vilja vaid siis, kui need riigid järgivad rahvusvahelisi demokraatia, juhtimise, õigusriigi ja inimõiguste norme; märgib lisaks, et ELi arengukoostööd ei tohi asetada majandus-, energeetika- ja julgeolekuhuvidest allapoole;
2. palub, et komisjon integreeriks nähtavalt või vähemalt viiks vastavusse oma normatiivse, tehnilise ja huvipõhise kava Kesk-Aasia riikide osas; tuleb ka meelde kohustust liikuda arengupoliitika ühtsuse suunas, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 208;
3. märgib, et energiapoliitika valdkonnas on ELil Türkmenistaniga vastastikuse mõistmise memorandum, milles on sätestatud gaasi ostmise; märgib siiski, et Türkmenistan ei ole veel kaevandustööstuse läbipaistvuse suurendamise algatuse (EITI) liige; rõhutab veel kord, et loodusvaradest saadavad tulud tuleb muuta läbipaistvamaks; seega soovib ELil toetada oma energiapoliitika dialoogi kaudu Türkmenistani EITI liikmelisust, et siduda hea valitsemistava põhimõtted ELi energiakavaga;
4. rõhutab, et on oluline tugevdada piirkondlikku koostööd, eriti terrorismi ja ekstremismi-, inimkaubandusevastases võitluses ja veemajanduse valdkonnas; on arvamusel, et Kesk-Aasia riikide kehvad saavutused juhtimisalal ja piirkondlikus koostöös on oluline põhjus, miks neis riikides valitseb ebasoodne olukord ka poliitika-, sotsiaal- ja majandusvaldkonnas ning miks on arengukoostöös vähe saavutusi; seetõttu kutsub komisjoni üles andma Kesk-Aasia riikidele tehnilist abil, jagama oskusteavet ja tegutsema vahendajana nendevahelise dialoogi hõlbustamiseks, et muuta oma juhtimistasandeid paremaks ja tõhustada piirkondlikku koostööd; palub komisjonil seda protsessi pidevalt jälgida;
5. väljendab kahtlust seoses eelarvetoetuse kasutamisega Kõrgõzstanis ja Tadžikistanis, eriti arvestades sealset laialdast korrupsiooni; kutsub komisjoni üles esitama aruannet eelmainitud riikide eelarvetoetuse kasutamise kohta;
6. palub komisjonil kasutada Kesk-Aasia riikide puhul diferentseeritud lähenemisviisi arengukoostööle, kuna poliitika-, majandus- ja sotsiaalvaldkonnas on erinevad olukorrad ning koostööst ELiga ollakse huvitatud erinevatel tasemetel;
7. juhib tähelepanu asjaolule, et strateegia rakendamist saab edendada ühelt poolt ELi sisese koordineerimise tugevdamisega ja teiselt poolt muude rahvusvaheliste toetajate ning piirkondlike sidusrühmade suurema kaasamisega;
8. soovib muuta piirkondlikku lähenemisviisi sujuvamaks suhete kaudu Hiina ja

Venemaaga, kes on selle piirkonna suurimad majanduslikud jõud; on arvamisel, et fossiilsete kütuste kasutamise küsimus peaks olema seotud ELi tegevuskavaga Kaukaasia ja Musta mere piirkonnas ning Türgis;

9. soovib, et haridusalgatus hõlmaks Kesk-Aasia riikide arenguvajadusi laiemalt ja aitaks neil välja arendada adekvaatse infrastruktuuri kaasaegse haridussüsteemi jaoks;
10. kutsub komisjoni üles järgima rangelt erinevusi nende programmide ja tegevuste, mis on kõlblikud saama toetust arengukoostöö rahastamisvahendist, ning nende programmide vahel, mida rahastatakse muudest rahastamisvahenditest, nagu stabiliseerimisvahend või Euroopa demokraatia ja inimõiguste kaitse algatus, eriti mis puudutab piirihaldust ning võitlust organiseeritud kuritegevusega ning õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste kaitse paremat kohaldamist;
11. kordab, et ELi üldise arengupoliitika kontekstis ja püüdlustes saavutada aastatuhande arengueesmärged on oluline mitte jätta tähelepanuta keskmise sissetulekuga riike nagu Kesk-Aasia riigid, kuna arengupoliitika jõupingutustes – eriti arvestades arenguabi kärpeid ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tõttu – keskendutakse sageli vähimarenenud riikidele, jättes Kesk-Aasia piirkonna unarusse;
12. rõhutab, et julgeolekusuunitlusega programme BOMCA (piirikontroll) ja CADAP (narkootikumidega kauplemise vastaseks võitluseks) ei rahastata stabiliseerimisvahenditest, vaid arengukoostöö rahastamisvahendist; juhib tähelepanu sellele, et kuna stabiliseerimisvahendid on suunatud lühiajalise kriisi korral paindlikuks reageerimiseks, siis oleks otstarbekas pikaajaliste regioonidevaheliste eesmärkide saavutamiseks viia eelmainitud programmid üle stabiliseerimisvahendite alla;
13. palub komisjonil tugevdada piirkondlikke algatusi piirihalduse osas ja luua sünergiaid samasuguste programmidega Afganistanis;
14. arvestades vee nappust selles piirkonnas, nõuab, et EL suurendaks abi veemajanduse valdkonnas ELi keskkonna- ja veelagatuse raames ning uuriks täiendavaid võimalusi päikese- ja tuuleenergia kasutamiseks, mis võiks aidata väikeses mastaabis maakogukondi ja oleks üks võimalus vähendada energianappust ülesjõge asetsevates riikides; peab kahetsusväärseks, et seni on ELi veehalduse projekt suuresti keskendunud veekvaliteedile, mis on oluline, aga Kesk-Aasia olukorda arvestades vähem asjakohane kui veevarude jagamine ja jaotus; märgib eriti, et ülesjõge asetsevate riikide Kõrgõzstani ja Tadžikistani hüdroelektrienergia ning veevarude projektid on suurendanud piirkondlikke lisapingeid Kesk-Aasia allavoolu asetsevate riikidega; juhib tähelepanu, et kuna ELil on rahvusvahelise veeõiguse valdkonnas suured teadmised, peaks EL edendama veehaldusalase jätkusuutliku koostöö loomist, mis põhineks rahvusvahelise õiguse lepingutel;
15. juhib tähelepanu asjaolule, et energianappus (nt kütteks ja elektriks) halvendab vaeste elanike olukorda Kesk-Aasia riikides; soovib tungivalt ELil kooskõlas oma kliimamuutustega seotud kohustustega suurendada abi säästva energiapoliitika väljatöötamiseks, sealhulgas energiatõhususe ning taastuvate energiaallikate kasutamise abil;

16. peab kahetsusväärseks, et kõnealuses piirkonnas on suurenenud ELi kohaloleku tingimustes tegelikult saavutatud vaid mõningaid positiivseid muudatusi demokraatia, inimõiguste, hea valitsemistava ning õigusriigi vallas; on arvamusel, et kodanikuühiskonna organisatsioonid peaksid aitama prioriteete kindlaks määrata ning muuta paremaks juhtimist ja tõhustada arengukoostööd; kutsub seega komisjoni ja Kesk-Aasia riike üles kõrvaldama kõiki mittevajalikke poliitilisi ja halduslikke tõkkeid, et need riigid saaksid tõhusalt osaleda arengukoostöös; samuti kutsub komisjoni üles tugevdama kultuuridevaheliste dialoogide programme ning inimestevahelisi kontakte, kuna strateegia seitsmendat prioriteeti ei ole täielikult rakendatud oluliste kohtumiste või projektide kaudu, mille kulud võiksid hea haldamise korral olla väikesed;
17. peab kahetsusväärseks, et strateegias puudub Kesk-Aasia režiimide kohalik isevastutus; kutsub komisjoni ja Kesk-Aasia riike üles tugevdama kohalikke omavalitsusi, toetades nende suuremat kaasamist arengukoostöösse ning poliitiliste ja majandusalaste otsuste tegemisse.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	22.9.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 21 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Filip Kaczmarek, Franziska Keller, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Santiago Fisas Ayxela, Martin Kastler, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	María Irigoyen Pérez, Wolfgang Kreissl-Dörfler